

Arutelu omavalitsuse piiridest ja suurusest – mis on õige?

Juba kahel Karksi Vallavolikogu istungil on ministrid käinud rääkimas regionaalpoliitikat ja haldusreformist. Nii regionaalminister Siim Valmar Kiisler kui ka põllumajandusminister Helir-Valdor Seeder on seisukohal, et optimaalseks omavalitsuse suuseks oleksid tänased maakonnad ja lisaks veel umbes viis vabariiklikku linna. Maakonnasuurune omavalitsus peaks suutma piirkonda meelitada tööandjaid ja sellega looma töökohti. Suurem omavalitsus suudaks võidelda Viljandi Haigla piirkonda jäämise eest ja anda väga kvaliteetset gümnaasiumiharidust. Samuti areneks suuremate omavalitsustega laialdasemalt kodanikualgatused, kuna praegused vallakeskused ei domineeriks siis enam väiksemate keskuste üle. Lisaks veel parem juhtimine motiveeritud ja kvalifitseeritud ametkonnaga. Peale selle oleks teenuste optimeerimisega võimalik saavutada mõningast vahendite kokkuhoidu. Eeskujuks tuuakse taanlaste tehtud ja soomlaste kavandatavat haldusreformi. Kauaaegne kohaliku omavalitsussüsteemi arendaja ja koolitaja Sulev Mäeltsemees toob välja, et suuremate omavalitsustega peaksid kaasnema ka suuremad ülesanded ja suurem rahastamine. Eesti riigi maksutulust kasutavad omavalitsused 24–25%, Soomes ja Taanis ületab aga see 45%. Soomes ja Taanis on omavalitsused otseselt seotud piirkonna tervishoiu korraldusega ja omavalitsusel on olemas vahendid ettevõtluse tarbeks taristu väljaehitamiseks ja toetamiseks. Meie omavalitsustel kahjuks neid võimalusi ei ole. Haldusreformist rääkides peaks koos piiridega rääkima ka rohkem omavalitsust ülesannete laiendamisest ja suuremast rahastamisest. Mõlemad ministrid olid seda meelt, et regionaalpoliitiliselt on võttesõnaks töökohad. Kui inimesel on olemas meeldiv ja pere vajadusi tagav töö, siis ei mida seda ei suurlinna ega välismaale otsima. Seetõttu soovivad mõlemad ministrid soodustada töökohade tekkimist maale. Kahekümne aastaga on põllumajanduses töötavate inimeste arv

Foto: Kai Kannistu

Veebruarikuu Karksi Vallavolikogu istungil võeti vastu 2012. aasta eelarve ja kuulati põllumajandusminister Helir-Valdor Seederi ettekannet

langenud 140 tuhandelt 20 tuhandele, samas ei ole maale töökohtade loomist kulgivõrd soodustatud. Nüüd on eesmärk suunata uuel Euroopa Liidu eelarveperioodil 2014+ rohkem vahendeid just maapiirkondadesse, et toetada ettevõtlust.

Karksi valla poolt vaadatuna on selge, et omavalitsuste ühinemist maakonnasuuruseks omavalitsuseks vabatahtlikult kindlasti ei toimu. See reform peab tulema riigi eestvedamisel. Eelnevalt peaks siiski arutama riigi tasandil, mitut arenduskeskust Eesti vajab. Täna on iga vald oma piirkonna arendusüksus, kes planeerib ja viib ellu piirkonda arendavaid tegevusi. Igal omavalitsusel on selleks eelarvelised vahendid, otsustajaks vallavolikogu ning eluviijaks vallavalitsus. Kui need ressursid piirkonnast ära võtta ja maakonna tasandile viia, siis see võib tuua kaasa küll ratsionaalsema planeerimise, aga sageli arendatakse ikka esmajärjekorras keskust ja kaugemad piirkonnad jäävad vähemalt esialgu vaeslasteks. Seega oleks see esimene planeerimisülesanne haldusreformi tegijatele – mitu arenduskeskust Eesti regionaal-

poliitikas peaks olema? Teiseks kardan, et kui piirkonnad lähevad suuremaks, siis hakatakse optimeerima. Küsimus, kui suures piirkonnas peab olema külamaja, mitu last peaks käima ühes põhikoolis, et seda pidada? Ma arvan, et need optimeerimisülesanded numbrid on väga erinevad maakonna ja praeguse valla tasandil vaadatu. Põhiline rahaline kokkuhoid omavalitsussüsteemis tuleb just teenuste – haridus- ja kultuuriasutuste sulgemisest, kuna nendes valdkondades on 70% omavalitsuste eelarvahadest. Vaadeldes tänast elanike jaotust Viljandi maakonnas, kus Viljandi linnas ja ümbruses elab kaks kolmandikku maakonna elanikest, siis saab volikogus samasuguse ülekaaluga olema esindatud just selle piirkonna huvid.

Karksi vallas on 3,19 miljoni euro suurune eelarve, mida kasutame oma valla arendamiseks ja piirkonnas teenuste pakumiseks. Vald on alati suutnud toetada kodanikeühendusi, kes mitmekesistavad ja arendavad valda oma nägemuse järgi. Meie valla teenuste võrk on optimaalne, meil on üks kool, lasteaiad, huvikoolid,

hooldekodu, noortekeskus, kultuurikeskus ja külamajad. Meie vald on kompaktne, tõmbekeskusega Karksi-Nuia ja me ei paku eriti teenuseid väljapoole valda. Näiteks meie koolis on 95% oma valla lapsed, naabervaldade koolides käivad ainult mõned üksikud lapsed valla äärealadelt. Ühinemine naabervaldade Abja, Halliste või Tarvastuga ei anna erilist efekti, kuna ükski neist ei ole meie inimeste jaoks tõmbekeskuseks ja vastupidi. Ka minister Helir-Valdor Seeder on seda meelt, et Karksi vald on tänases haldusjaotuses optimaalne ja ühinemine naaberomavalitsustega ei anna erilist efekti. Seepärast toobki ta välja, et õigem oleks teha üks, maakonnasuurune omavalitsus, sest enamuse praeguste omavalitsuste jaoks on tõmbekeskuseks Viljandi linn. Samas mõeldes valdadele kui arenduskeskustele oma piirkonnas, peab omavalitsusi maakonnas olema siiski rohkem kui üks. Arutelud, milline omavalitsuste hulk ja piirid Eesti jaoks õige on, jätkuvad.

Arvo Maling
Vallavanem

Valisime Viljandi maakonna parimaid moeloojaid

3. veebruaril toimus juba seitsmendat korda koolinoorte moekonkurss „Noor moelooja“. Kuigi väljas paukus käre pakane, ei heidutanud see noori moeloojaid, kes ennast reede pärastlõunal Karksi valla kultuurikeskuse poole asutasid, et anda viimast lihvi oma kollektsioonile, millega õhtusel show'l lavale astuda. Sel aastal osales meie maakonnast 18 võistkonda. Võistlejad olid jaotatud nelja gruppi.

Noorema vanuseastme (1.–3. klass) kohustuslik teema oli „koolivorm“. Parima kollektsiooni valmistasid Mõisaküla Kooli õpilased, kes olid õmmelnud endile kleidid meeste pikkadest lipsudest. Vahvad kostüümid olid August Kitzbergi nimelise Gümnaasiumi kolmandate klasside õpilastel – a klass oli valmistanud koolivormi laiskadele lastele, kes hommikuti kauem magada soovivad, b klassi riietus soovist oli soliidne ja pidulik.

Teises vanuseastmes (4.–6. klass) võistles 7 kollektsiooni, kus võitjaks tulid August Kitzbergi nimelise Gümnaasiumi 4.b klassi õpilased kollektsiooniga „Koolis on vahva“. Tüdrukutel olid seljas lustakad salatrohelised kleidid, mis olid kaunistatud mulgi mustri motiividega, poisid aga jätsid väärrika mulje vahvate lipsudega.

Kolmandas vanuseastmes (7.–9. klass) võistles kokku kolm kollektsiooni. Selles grupis meie gümnaasiumi õpilased ei osalenud. Üksteisele pakkusid konkurentsi Ramsi noortekeskuse poisid ja C.R. Jakobsoni Gümnaasiumi õpilased. Võitjaks tuli juba alates nooremast vanuseklassist järjest konkursil „Noor moelooja“ osalenud C.R. Jakobsoni Gümnaasiumi õpilane Johanna-Kristiina Jaansoo kollektsiooniga „Asi on maitsev“. Tema kollektsioon oli valmistanud plekkpurkidest.

Neljanda vanuseastme (10.–12. klass

ning kuni 20-aastased noored) etteasted on alati vaatajaid kõige rohkem köitnud. Nende ideed on põnevad, show'd detailiselt läbi mõeldud ja perfektselt tehtud. Seegi kord hämmastasid A. Kitzbergi nimelise Gümnaasiumi õpilased Kätlyn Jürisaar ja Mikk Kask oma kollektsiooniga „Ice Queen“ publikut ja žüriid niivõrd, et rahvas saalis aplodeerides püsti tõusis, et tunnustada neid parima show eest. Kokkuvõttes pälvis siiski esimese koha viljandlanna Kristina Toome, kelle kollektsioon „Lampara“ sümboliseeris valguse ja varju mängu.

Noore moelooja projektmeeskond tänab siiralt kõiki abilisi ja toetajaid. Eesti kultuurkapitali, TÜ Viljandi Kultuuriakadeemiat, Tree.ee-d, Abja Tarbijate Ühistut, Karksi vallahooldust, Karksi Valla Kultuurikeskust. Sündmuse suurtoetajad olid Armina Women ja ajakiri Iluguru.

Foto: Jaan Pääsuke

Teises vanuseastmes võitsid August Kitzbergi nimelise Gümnaasiumi 4b klassi õpilaste kollektsioon „Koolis on vahva“

Täna on õpetajaid ja lapsevanemaid ning kõiki vabatahtlikke, kes olid nõu ja jõuga abiks.

Eneli Pöder
Karksi- Nuia Noortekeskuse
noorsootöötaja

Sõbrapäeval

Taliharjapäev, küünlapäev, vastlapäev... – kõik tuttavad, meie omad rahvakalendri tähtpäevad. Aga aeg lendab ja peale tungib uus kultuur oma tähtpäevadega. Üheks selliseks siis ka sõbrapäev, embamiiste päev, erilisel sõprust toonitav päev.

Aga tegelikult oli tore, et just sõbrapäeval oli Karksi Haridusseltsil võimalus külastada äsja valminud noortekeskust KNNK-d. Keskuse peremees Indrek Palu tutvustas meile siin tehtavat tööd, tulevikuplaane, maja võimalusi. Hea, et noored ei pea bussi oodates poe aknalaul lõusama või soovimate ilmade korral bussijaama rahvuslikke mustreid „täiendama“. Avatud ukseid noortemajja loovad tege-

vusi foorumteatrist meisterdamiseni. Ka eakatele on mõeldud. Siin on võimalik kangastelgedel kududa (õige pea), käsitööd teha, kas või teeõhtuid pidada. Noortekeskus on justkui sild noorte ja eakate vahel.

Maja vaadatud, istuti Karksi Haridusseltsi esimehe Hille Krusbergi ja seltsiliikmetega aru pidama, mis aasta jooksul tehtud, mis teoksil, kuidas rahavaesel ajal seda hangiti, jõulupidu pidada, külalisi vastu võtta jms. Oleme uhked, et just Karksi Haridusseltsi liikmetest saavad erilise austuse osaliseks: Helvi Visnap teenemärgi ja Margus Mõisavald valla auko- daniku tiitli. Ka Margus Mõisavalla asu-

Karksi Haridusseltsi külaskäik Karksi-Nuia Noortekeskusesse

Foto: Indrek Palu

tatud ja hoitud koolimuseumi üle tuleb rõõmustada, see on nüüd kantud ka teiste auväärsete muuseumide nimekirja.

Kui suvel Võrumaa Haridusseltsil külas käies tundsin pisikest kadedust nende võimaluste üle, mis võrukestel kasutada, siis nüüd ei jää me millegi poolest

neist maha. Ja kui nad meile märtsis külla tulevad, võime hea meelega tutvustada Karksi-Nuia Noortekeskust, kus ka meil on oma võimalused toimetamiseks.

Niiis sõbrapäev! Eestlane on väga tagasihoidlik oma tunnete näitamisel. Vargamäe Andrese kõige sügavam armastuse väljendus last ootavale Kröödale oli: „Eks pane siis ka võid leiva peale!“ Ülimalt tagasihoidlik ja kargelt põhjamaine. Minagi tunnen veidi piinlikkust ja teatud süütunnetki, kui võõrad käed mind embavad. Sestap suhtun võõrastesse kommetesse väga ettevaatlikult. Autovaba päev, ostlemisvaba päev... üsna jaburad päevad. Sõbrapäev on neist kõige mõistlikum. Kui üldse sõna „sõber“ või „armastus“ defineerida saab.

Viiu Lepik

Aineolümpiaadidel edukalt esinenud õpilased Kerli Jaago, Kaisa Tiru, Mikk Kask

Foto: Piret Kask

Õpilaste aineolümpiaadidest

Kolmas õppeveerand on traditsiooniliselt olnud olümpiaadide veerand. Eesti õpilaste aineolümpiaadid said alguse 1953/54. õppeaastal, mil oma teadmised pandi proovile matemaatikas, füüsikas ja keemias. Praegu korraldatakse olümpiaade juba paarikümnes aines ning neil osalemine annab õpilasele hea võimaluse oma lemmikõppeainega süvitisi tegeleda.

Olümpiaadist osavõtt on vabatahtlik. Tavaliselt osalevad seal õpilased, keda mingi konkreetne õppeaine väga huvitab, kes soovivad end rohkem arendada, kes tunnevad huvi keerukate ülesannete lahendamise vastu ning kellel on soov oma oskusi ja teadmisi eakaaslastega võrrelda. Olümpiaadiks valmistumine ja seal osalemine annavad õpilasele hindamatuid kogemusi. Tuleb ju läbi töötada suur hulk kirjandust või läbi lahendada väga palju erinevaid ülesandeid. Kõik see õpetab õpilast iseseisvalt töötama ja oma aega ratsionaalselt kasutama. Õpilane saab hea ülevaate oma võimetest ning kuhjaga enesekindlust ja julgust. Kui kõik ei lähegi nii, nagu oleks soovinud, on võimalik eneseanalüüsiga kindlaks teha oma nõrgad küljed, et järgmine kord edukam olla. Tegelikult olümpiaadidel kaotajaid ei ole, sest saadud uued teadmised ja kogemused on vaeva ja proovimist väärt. Olümpiaadidel edukalt esinenud õpilased saavad soodustusi ka kõrgkoolidesse sisseastumisel.

Meie kooli õpilastest on maakonna olümpiaadidel käesoleval õppeaastal väga edukad olnud:

- ♦ Kerli Jaago (9.b klass) vene keele olümpiaadil 1. koht (õp Viive Reilson)
- ♦ Kaisa Tiru (9.a klass) ajaloo olümpiaadil 2. koht (õp Siret Vene)
- ♦ Mikk Kask (9.b klass) bioloogia olümpiaadil 3. koht (õp Mariliis Sang)

Esimesel veerandil toimus õpioskuste olümpiaad 6. klassidele, mille meie kooli võistkond võitis ja esindas Viljandi maakonda vabariiklikus voorus. Õpilased valmistas ette õpetaja Maret Pugal.

On tore, et meil on õpilasi, kes on huvitatud rohkemast, kui koolitund võimaldab ja õpilasi, kes leidsid endas motivatsiooni osaleda kuni kolmel olümpiaadil. Üldse on olümpiaadidest sellel õppeaastal meie koolist osa võtnud üle 30 õpilase. Nad kõik on andnud endast parima ja saavutanud maakonnatasemel kõrgeid kohti. Toreda üllatuse valmistas koolipele ja iseendale Mihkel Märtn, kes alles viienda klassi õpilaseks osales vahvalt ajaloo olümpiaadil (korraldatakse alates 6. klassi õpilastele) ja saavutas tubli kuenda koha, kolmandast kohast jäi lahutama kaks punkti.

Õpilased võivad olla väga asjalikud ja aineast huvitatud, kuid ilma õpetaja suunamisega ja juhendamisetähtsusega ei saavutata. August Kitzbergi nimelises Gümnaasiumis on palju oma tööd südamega tegevaid õpetajaid ja väga palju õpilasi, kelle jaoks huvitavate raamatute ja keerukate ülesannete lahendamine pakub head võimalust eneseteostamiseks.

Marika Mäekivi
õppejuht

KARKSI VALLAVOLIKOGU

15. veebruari istungil

Võtsid osa: Hendrik Agur, Katrin Kivistik, Liidia Klaas, Harri Kunimägi, Alli Laande, Laili Lamp, Leo Liiber, Heino Luik, Indrek Palu, Olavi Pilk, Enn Sarv, Tarmo Simson ja vallavanem Arvo Maling. Puudusid Andre Aavastik, Maire Sala ja Raimo Sarv.

✦ Kinnitati Karksi valla 2012. aasta eelarve kogumahus 3 194 983 eurot, sealhulgas põhitegevuse tulud 2 705 554 eurot, investeerimistegevuse tulud 94 000 eurot, finantstulud 253 eurot, kohustuste võtmine 170 000 eurot ja aasta algjäák 225 176 eurot.
✦ Otsustati lõpetada vallavolikogu kultuuri- ja spordikomisjoni tegevus ning korraldati komisjoni tegevus ümber, moodustati eraldi kaks alatist komisjoni: kultuurikomisjon ja spordikomisjon.
✦ Salajasel hääletamisel valiti kultuurikomisjoni ja spordikomisjoni esimeheks Indrek Palu ning kinnitati komisjoni koosseisud järgmiselt – kultuurikomisjon: Indrek Palu, Kai Kannistu, Almar Kalam, Leili Nael, Kerti Einstein, Alli Laande, Jaak Israel, Urmas Suurpuu, Margus Pöldsepp, Martin Sarv; spordikomisjon: Indrek Palu, Jaak Israel, Leo Liiber, Urmas Vilbach, Indrek Lepik, Silvi Hanus, Birgit Kruuse, Kalli Laprik, Mart Kurs, Riho Siil, Anti Kala, Enn Sarv.
✦ Kuulalti põllumajandusminister Helir-Valdor Seederi ettekannet haldusterritooriaalkorraldusest Eestis, Viljandimaal ja Lõuna-Viljandimaal, milline on hetkeolukord ja arengud.

KARKSI VALLAVALITSUSES

1. veebruari istungil

Võtsid osa: Arvo Maling, Jüri Kert, Urmas Suurpuu, Andi Sõmmer, Arne Tae ja vallasekretär Inge Dobrus.
✦ Kiideti heaks Herli Vene hajaasustuse veeprogrammi aruanne tööde tegemise kohta Liivaku kinnistul Morna külas.
✦ Otsustati pikendada Karksi Tehnikaspordiklubiga Ainja krossiraja tasuta kasutusse andmise lepingut kuni 31. detsembrini 2020. a.
✦ Väljastati ehitusluba: külamaja rekonstrueerimiseks Saare kinnistul Tuhalaane külas, Valeri Jaaksoole muuseumi hoone rekonstrueerimiseks Maie kinnistul Leeli külas, Ainja krossirajale rajatise „Ainja krossiraja kastmissüsteem ja pesuplats” rajamiseks, August Kitzbergi nimelise Gümnaasiumi spordikompleksi ventilatsioonisüsteemi rajamiseks, vallale spordiväljaku ja varjualuse püstitamiseks rahvamaja kinnistule Tuhalaane külas.
✦ Otsustati erastada 16 313 m² maad korteriomandi seadmise teel Tuhalaane külas Uue elamu omanikele.
✦ Anti ühele isikule nõusolek korraldatud jäätmeveol ühise jäätmemahuti kasutamiseks ja otsustati rahuldada üks laekunud taotlus korraldatud jäätmeveoga erandkorras mitteliitumiseks ning üks avaldus perioodiliselt mitteliitumiseks.
✦ Otsustati tunnustada Karksi valla parimaid sportlasi ja anda karikas heade sportlike tulemuste eest 2011. aastal ning premeerida kinkekaardiga väärtuses 50 eurot: parim mees Märt Israel, parim noormees Janno Liger, parim veteran Raimo Sarv, parim võistkond motokrossi külgvankrite masinaklassis Kert Varik ja Erkki Kõiv.
✦ Eraldati Kõpu Vallavalitsusele 1000 eurot tulekahjust tekkinud kahjude hüvitamiseks külas.

Tulemas on isikliku abistaja teenus

MTÜ Teeme soovib arendada isikliku abistaja teenust Viljandimaal. Teenuse osutamiseks oleme koostanud äriplaani, mida rahastab 90% ulatuses Kodanikuühiskonna Sihtkapitali Sveisiti Vabäühenduste Fond (KÜSK SVF). Teenust hakkame osutama selle aasta suvel, kui meie järgmine projekt saab KÜSK-ilt uue rahastuse. Selle jaoks on meil vaja teada, kui palju on tegelikke teenuse soovijaid/vajajaid.

Teenuse saajaks võib olla liikumis- ja/või nägemispuudega isik, kes puude tõttu vajab teise inimese abi ning inimene, kes ajutiselt on kaotanud liikumisvõime (nt autoõnnetuse või infarkti tagajärjel). Teenus sisaldab abistamist liikumisel, suhtlemisel (raske kõnepuudega isiku puhul) ja asjaajamisel. Teenuse saaja peab olema suuteline tegema abistajale töögraafiku ja pidama töötundide arvestust.

14. veebruari istungil

Võtsid osa: Arvo Maling, Jüri Kert, Urmas Suurpuu, Andi Sõmmer, Arne Tae ja vallasekretär Inge Dobrus.
✦ Tunnistati riigihankel „August Kitzbergi nimelise Gümnaasiumi spordikompleksi ventilatsioonisüsteemi ehitustööd” edukaks Nordicvent OÜ pakkumus kui vastavaks tunnistatud, milles pakutud hanke-dokumendi punktis nimetatud pakkumuste hindamine kui madalaima hinnaga kogupakkumus (ilma km-ta 134 983,60 eurot ja koos km-ga 161 980,71 eurot.)

20. veebruari istungil

Võtsid osa: Arvo Maling, Jüri Kert, Urmas Suurpuu, Andi Sõmmer, Arne Tae ja vallasekretär Inge Dobrus.
✦ Karksi Vallavalitsus tegutsedes aktsiaseltsi Iivakivi üldkoosolekuna, otsustas tagasi kutsuda nõukogu liikme Heino Nõgu ja valida uueks liikmeks Heiki Arro.
✦ Muudeti August Kitzbergi nimelise Gümnaasiumi õpilaste vastuvõtu korda, mille alusel saab õpilane esitada eltaotluse elektrooniliselt kooli kodulehel www. akg.vil.ee ja taotluse esitamisel valib õpilane õppesuuna ja valikkursused.
✦ Otsustati tunnustada 2011. aastal silmapaistnud kultuuriüritusi, kollektiive ja inimesi järgmiselt: aasta kultuuritegija Kai Kannistu, aasta noortegija Signe Pugal, aasta kollektiiv August Kitzbergi nimelise Gümnaasiumi noorte segarühm Samm Sassis, aasta kultuurisündmus Karksi Valla Kultuurikeskuse korraldatud „Kihelkondade Päev”.
✦ Kinnitati suulise enampakkumise tulemused, korteriomandi Rahumäe 1-17 enampakkumise võitjaks tunnistati Miia Hõrak ja Piiri kinnistu enampakkumise võitjaks Kermo Kangur. Korteriomand Rahumäe 1–17 otsustati müüa Miia Hõrakule alghinnaga 3000 eurot ja Piiri kinnistu Kermo Kangurile 1000 euroga.
✦ Otsustati pikendada Liia Kuslapiga sõlmitud üürilepingut Rahumäe 2a I korrusel asuvate äriruumide nr 7, 8 ja 19 (suurusega kokku 45,6 m²) kasutamiseks kuni 28. veebruarini 2015. a.
✦ Määrati projekteerimistingimused: Oja kinnistul Polli külas paikneva üksikelamu laiendusprojekti koostamiseks, rajatise „Veneküla F1 pingeparandus” ehitusprojekti koostamiseks Pärsi külas.
✦ Väljastati ehitusluba: osäihingule Puidukoda ehitise ladu 1 püstitamiseks ja ehitise ladu 3 püstitamiseks Puidukoda kinnistule Karksi külas, Remell Grupp Osäihingule Mäeunivere puhkemaja laiendamiseks Mäeunivere kinnistul Univere külas.
✦ Kooskõlastati puurkaevu asukoht Kütiti-Ritsu kinnistul Äriküla külas.
✦ Määrati toimetulekutoetus 33 taotlejale kokku summas 3583,35 eurot ja ühekordne sotsiaaltoetus 19 abivajajale kokku summas 2440 eurot. Lasteaia toidutoetus määrati kolmeks kuuks ühele Karksi-Nuia lasteaias käivale lapsele ja õppekäigutoetus määrati seitsmele õpilasele.
✦ Määrati Mäeküla külas Paanikse metskond 14 katastriüksuse sihtotstarbeks 95% maatulundusmaa ja 5% mäetööstusmaa.
✦ Anti kaks nõusolekut korraldatud jäätmeveol ühise jäätmemahuti kasutamiseks ja otsustati rahuldada kolm laekunud taotlust korraldatud jäätmeveoga erandkorras mitteliitumiseks.
✦ Otsustati teha volikogule ettepanek algatada detailplaneering Rehe kinnistul Karksi külas ehitusala määramiseks ettevõtluse arendamiseks ulukiliha töötlemiseks.
✦ Otsustati mitte algatada detailplaneeringut Mäeküla külas Männiku kinnistul ehituskeeluvööndi laiuse suurendamiseks.
✦ Otsustati esitada volikogule Karksi Orulinnuse detailplaneeringu lähteülesanne.

.....

Ülevaade 2012. aasta eelarvest

2012. aasta vallaelarve maht on kavandatud 3 194 983 eurot, millest 2,7 miljonit on eelarveaastal saadav tulu, ülejäänud eelarvevahendid tulevad eelmise aasta jäägist 225 tuhat ning noortekeskuse ja staadioni ehituse lõpetamiseks võetavast 170 tuhande euro suurusest laenust.

Eelarveaasta põhitegevuse kulud on 2,5 miljonit eurot, seega ületavad aasta tulud 0,2 miljoni krooni ulatuses kulusid. Samas kulub laenu maksmisele 213 000 eurot ja intresside tasumiseks 45 000 eurot, mis teeb 9,2% eelarveaasta tuludest. Investeeringuid tehakse 2012. aastal 372 265 euro eest, kokku 11,65% kogu eelarve mahust. Suuremad kulutused sellel aastal on noortekeskuse ehituse eest 172 000 euro suuruse arve tasumine ja staadionile rajakatete paigaldamine 146 900 euro eest. Veel on eelarves planeeritud remontida teid 32 000 euro ja osta raamatukogudesse raamatuid 8100 euro eest.

Valla peamiseks tuluallikaks sellel aastal on 49%-ga üksikisikutelt laekuv tulumaks. Tulumaksu prognoosi on võrreldes eelmise aasta tegeliku laekumisega tõstetud 2,3%. Samas on see prognoos ainult 82% 2008. aastal laekunud tulumaksust. Järgneb riigi toetus õpetajate palkade, toimetulekutoetuste ja muude kindlaks määratud kulude katmiseks 20%-ga. Lisaks annab riik toetust tasandufondi kaudu 13,7% aasta eelarve tuludest, et tagada valdade tegevuste enam-vähem võrdne rahastamine. Viljandi maa-

Vabatahtlik tuletõrje?

Kolm aastat tagasi sulges Päästeamet oma abikomando Karksi-Nuias. Siis tundsim eameelt, et aastaid tegutsenud vabatahtlik Karksi-Nuia Tulekaitse Selts elukutselist tühihjang jäänud koha täitsid ja vald päris ilma päästevõimekuseta ei jäänud. Vald andis Päästeametilt saadud kaks päästeautot seltsi kasutusse, et vabatahtlikel oleks, millega tulekahjule sõita. Lisaks sõlmiti Päästeameti ja Tulekaitse Seltsi vahel koostööleping. Ühelt poolt kohustusi vabatahtlikud reageerima väljakutsele kahe päästjaga lahingmasinal, Päästeamet andis rahalised vahendid autode tehniliseks ülevaatuseks ja kindlustamiseks ning rahastas väljakutsepõhiselt. Meestele pakuti koolitust, sest ilma selleta kustutus-töödele ei lubata, lisaks riideid ja varustust. Vald on vabatahtlikke toetanud riigiga võrreldavates summas, 2012. aasta eelarves on valla toetusena ette nähtud 1250 euro suurune summa. Nii see tege-

Jahipidamine Karksi mail

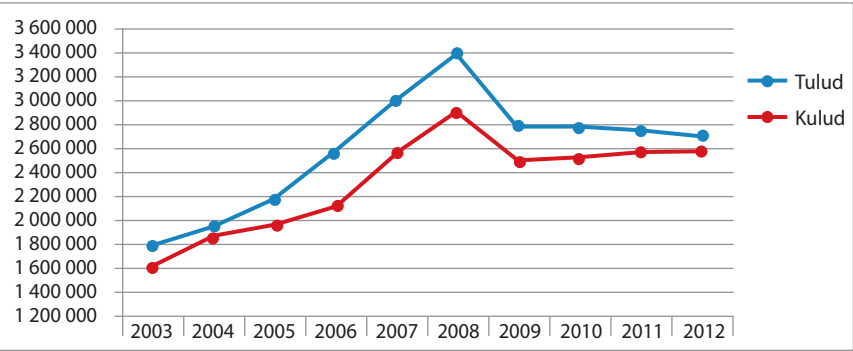
Tänapäeval on jahipidamine kujunenud üheks aktiivse puhkuse veetmise vormiks looduses, mis on reguleeritud kindlate seadustega. Kütitakse meeldejäävate elamuste ja uute kogemuste pärast, loomulikult on tähtis roll ka saagil ja jahitrofeede vääristamisel.

Karksi valla piiridesse jääb neli jahipiirkonda: Karksi, Polli, Nuia ja Lilli. Karksi ja Polli jahialad on kasutusõiguse loaga antud Viljandimaa Jahimeeste Liidu kasutada, Lilli jahipiirkonda kasutab Lilli Jahiühing ja Nuia jahipiirkonda Nuia Jahiselts.

Igal kevadel ulukid loendatakse ja selle põhjal kehtestab keskkonnateenistus hooajaks küttimise limiidi. Kütitud loomade kohta peetakse arvestust. Iga ühisjahi puhul lepatakse kokku, milliseid loomi ja kui palju kütitakse, näiteks sokujahil ei lasta metssiga isegi siis, kui selleks tekib väga ahvatlev võimalus.

Et ulukeid loendada, on jahimehed valikuliselt söödakohtadele üles pannud kaamerad. Filmidelt on näha, et söödakohti külastavad peaaegu kõik meie metsades elavad loomad ja oma kõhu saavad täis ka linnud. Juhtub sedagi, et seeneline või marjuline tuleb söödaplatsi uudistama ja pistab taskusse õuna või paar. Kent-sakas on aga see, kui tullakse kahe suure kartulikutiga ja tassitakse metsloomadele toodud õunad või vili endale koju.

Mõnel aastal on Lilli külas olnud probleeme metssigadega, kes rüüstavad talunike põlde. Sellisel juhul kutsutakse jahimehed appi. Juhtub sedagi, et mees pasib püssiga kartuli- või viljapõllu ääres ja arvab, et ega see siga täna enam tule, aga

Karksi valla eelarve põhitegevuse tulud ja kulud eurodes aastatel 2003–2012

konnas saavad kõik omavalitsused tasan-dusfondi toetust ja riigis on ainult 46 oma-valitsust 226-st, kes seda toetust ei saa, sest nende maksudest laekuvad tulud ületavad riigi määratud keskmise kulu taseme. Maa-maksu osa eelarve tuludest on 5,5%.

Põhitegevuskuludest kulub 56% valla 147 töökohal töötavatele inimestele palga maksmiseks, kokku 1,42 miljonit eurot. Palgaks minev summa on alates 2009. aastast langenud. Vallavalitsus haldab 12 valla asutust ja lisaks korraldab teede kor-rashoidu, keskkonnaalast tegevust ja palju muud. Nende majanduskuludeks ku-lub kokku 0,85 miljonit eurot. Toetusi eraisikutele ja ettevõtetele antakse 0,24 miljoni euro ulatuses. Tegevusvaldkonda-dest kulub kõige suurem osa haridusele 50,1%, järgneb vaba aeg ja kultuur 17,2%,

sotsiaaltoetused 10,7%, volikogu ja va-litsuse kulud moodustavad 8,1% põhite-gevuse kuludest. Suurima eelarvega asu-tus on gümnaasium 886 460 euroga.

Eelarve tulude maht on peale 2009. aas-ta 17,3% suurust langust jätkuvalt juba neljandat aastat väikeses languses. Samu-ti on inflatsioon olnud päris suur, mis omakorda on tõstnud kulusid. Lisatud graafikult võib jälgida eelarve põhitulude ja põhikulude muutusi aastatel 2003–2012. Heameel on siiski tõdeda, et selle aasta eelarve tuludega on kaetud kõik val-la põhitegevuse kulud ja valla asutused saavad kõiki oma funktsioone täismahus täita ja vallaelanikele kvaliteetset teenust pakkuda.

Arvo Maling
vallavanem

nad pakuvad päästeteenust või ei. Mis alu-sel nad neid otsuseid teevad, kas surve avaldamiseks või et külmade tõttu ei ole vett tuletõrjeautos või mingil muul põh-jusel, on nende enda teada. Ning ega seits-me-kaheksa põhitöökoha kõrvalt vaba-tahtliku mehega ei ole kerge tagada ühtsel tasemel päästevõimekust ööpäev läbi.

Tänaseks on Karksi-Nuia Tulekaitse Seltsi esimees Heino Kesküla kinnitanud, et selts jätkab päästealast tegevust niipea, kui garaaz uuesti soojaks saab ja vett on võimalik tuletõrjeautosse jätta. Siinkohal üleskutse kõikidele, kes seltsi päästevõi-mekuse pärast muretsevad, teha annetust Karksi-Nuia Tulekaitse Seltsi arveldusar-vele 10302010437005, et saaks välja ehi-tada tõhusama küttesüsteemi garaazide-le ja tagada lahingmasinate valmisolek aasta läbi.

Arvo Maling
vallavanem

Fotograaf Jaan Pääsuke pakub Karksi-Nuias fototeenust

Kuna 2012. aastal lõpeb korraga ligi poo-le miljoni passi ja ID-kaardi kehtivusaeg, siis 13. märtsil kell 15–18 on Karksi Val-la Kultuurikeskuses võimalik lasta teha passi- ja ilupilte. Et kõik sujuks kiiresti ja poleks arusaamatusi, siis toon siinkohal ära hinnakirja:
✦ Passipilt (4 tk) 4 €, lisaleht 1,60 €
✦ Ilupilt (mõõtudes 10x15) 5 €, järgmine 1 €.

Suurematel formaatidel on kõrgem hind, mille saab kohapeal fotograafiga kokku leppida.

Valmis fotod tuuakse 15. märtsiks Karksi-Nuia raamatukokku, kust need kätte saab.

Kai Kannistu

Karksi-Nuia Õigeusu kiriku teated

P 25.03 kell 11.00 JUMALIK LITURGIA

EELK Peetri koguduse teated

Leerikoolist osa võtta soovijad võivad veel anda endast teada. Leeris õpitakse tund-ma piiblit, katekismust, tutvutakse juma-lateenistuse, talituste ja kiriku eluga. Lee-ri kohta võib täiendavalt lugeda EELK Konsistooriumi koduleheküljelt www.eelk.ee/teejuht

Talvel toimuvad jumalateenistused pas-toraadi II korrusel kuni palmipuudepü-hani 1 aprillil.

P 04.03 kell 14.00 Jumalateenistus

P 18.03 kell 14.00 Jumalateenistus

Palume võtta ühendust õpetajaga (ris-timine, leer, laulatus, matus, piht), tel 521 2518 või e-posti teel allan.praats@eelk.ee

Foto: Johan Tõhk

Nuia jahiseltsi edukas jaht: tabati hunt, kesik ja pörsas

.....

hommikuks on põld ikkagi segamini tuh-nitud. Loodetavasti käesoleva aasta edu-kas seajah vähendab seda probleemi.

Talvel metsas ringi liikudes on selgesti näha hundi jälgi. Jahimehed on tuvasta-nud ühest isendist kuni kuuepealise kar-jani. Karksi vallas on sellel jahihooajal kü-titud kolm hunti: kaks Nuia ja üks Lilli ja-hipiirkonnas. Suvel murdsid võsavillemid Ärikülas kümmekond lammast ning nad ei piirunud ainult ühe külastkäiguga sin-na karja. Septembris murti Metsakülas lambaid ja koer.

Jahilkäimise juurde kuulub suur hulk traditsioone. Nuia Jahiseltsil on saanud meeldivaks tavaks pereüritusena toimu-vad kevadpeod. Ühiselt külastatakse Ees-tis ja Soomes toimuvaid jahitrofeede näi-tusi ja jahimesse. Traditsioonilised üritu-sed on jõulurahu väljakuulutamine, 1. jaanuari ühisjaht, jahihooaja avamine ja lõpetamine ning juubilaride õnnitlemi-sed. Ühiselt seatakse eesmärgid ja koos otsustatakse, kuidas neid saavutada. Idee-dest puudust ei tule, kuna liikmeskond on suur ja esindatud on inimesed väga eri-nevatest eluvaldkondadest.

Veljo Kask

22 aastat Karksi kihelkonna Kaitseliidu malevkonna taastamisest

9. veebruar on tähtis päev Karksi valla kaitseliitlastele. Sel päeval 22 aastat tagasi taastasid meie valla julged mehed omalगतuslikult Nõukogude okupatsiooni tingimustes Eesti Kaitseliidu ühe esimestest organisatsioonidest – Karksi kihelkonna Kaitseliidu malevkonna.

Eesti Kaitse Liit asutati Johan Pitka algatusel, kes kutsus 11. novembril 1918. a. (põranda alla loodud) Eesti Ajutisse Valitsusse juhid kokku ja tegi ettepaneku luua vabatahtlik ühtne relvastatud omakaitse organisatsioon – Eesti Kaitse Liit. Selle liidu juhatajaks sai kindralmajor Ernst Pödder. Kaitseliidu tegevuse juhtmõtted on väljendatud Pödderi päevakäsu number kaks, 14. november 1918: „Tund on kätte jõudnud, kus meie ise end peame kaitsuma, kus meie ise maa julgeoleku eest hoolitsema peame. Selles sihis sai asutatud Eesti Kaitse Liit ...” Eesti Kaitseliit tegutses rahva vabatahtliku riigikaitse organisatsioonina kuni 1940. aastani, mil Nõukogude okupatsioon selle likvideeris. Tema liikmed langesid julmade repressioonide ohvriks.

1980-ndatel pehmenes okupatsiooni-režiim sedavõrd, et rahvuslikult mõtlevad inimesed hakkasid varjatult tegutsedes alustama liikumisi Eesti iseseisva vabariigi taastamiseks. 1988. aasta augustis asutati Pilstveres esimene opositsiooniline partei NSV Liidu Kommunistlikule Parteile:Eesti Rahvusliku Sõltumatuse Partei (ERSP), mille liikmeks ka mina endise poliitilise vangina astusin.

ERSP tegutsemise taktika nägi ette järgmised sammud Eesti Vabariigi taastamiseks: „Kõigi Eesti Vabariigi kodanike registreerimine; kohalike- ja maakondlike Kodanike Komiteede moodustamine; Eesti Kaitseliidu (kui relvastatud võitlusorganisatsioon) taastamine; Eesti Kongressi liikmete valimise korraldamine; Eesti Kongressi kokkukutsumine; vabariigi de facto kehtestamine ja Eesti Vabariigi Põhiseaduse vastuvõtmine.” Minu kui Viljandimaa lõuna- piirkondade ERSP organisatori ülesandeks sai teiste kohustuste kõrval ka kohapeal Kaitseliidu taastamine. Peagi moodustus selle ürituse läbiviimiseks julgetest meestest initsiatiivgrupp. Arvestada tuli riske, sest okupatsioon oli veel täies jõus ning KGB organid oma võimete tipul. 5. veebruaril 1990 tulid minu juurde Eesti Muinsuskaitse Selti liikmed – Kalle Eller ja Peeter Ilus, kes tegutsesid Kaitseliidu taastamise ettevalmistamisega üle-eestilises mastaabis. Arutasime kohapealset olukorda ja tõdesime, et on käes aeg alustada avalikku tegutsemist.

9. veebruaril 1990 kogunes Karksi kolhoosi klubis initsiatiivgrupp kindla sooviga otsekohe taastada Kaitseliit ja mitte lasta end heidutada KGB terroriohust. Minu teada olime me Eestis ühed esimesed, kes viisid läbi selle julge otsuse. Oma sõnavõtus ütles Ants Kalam: „Mehed, tegude aeg on tulnud. Mahtne mehed ütlesid: „Sülitame pihku ja hakkame peale!”, 9. veebruari taastamise algatamistoimikonna protokollis seisab, et koosolekut juhatas Ülo Seppa ja protokollis Pjotr Krjutškov, mis on ka näha artiklile lisatud fotolt, kus tähelepanelikult kuulavad minu kõnet Tiit Hromenkov ja malevkonna vanemaks valitud Ants Kalam. Koosoleku otsusega loeti kõik kohale tulnud, alates 9. veebruarist 1990, Karksi kihelkonna Kaitseliidu Malevkonna liikmeteks. Avaldan siinkohal kõigi nende meeste nimed: Ants Kalam, Pjotr Krjutškov, Vladimir Matikainen, Rein Seegel, Tiit Hromenkov, Leo Liiber, Antu Rohla, Raimond Vaher, Vaido Tamberg, Andres Rätsep, Jaak Välimäe, Kaupo Kuhlap, Jaak Põldma, Kalju Raba, Jaanus Palu, Jaan Kuningas, Richard Dobrus, Raimo Luik, Ülo Seppa.

Sellel koosolekul valisime ka oma delegaadid (Kalam, Raba, Vaher, Kuningas, Palu, Kuhlap ja Matikainen) oma esindajateks 17. veebruaril 1990 Raplas toimuvale Kaitseliidu taasloomise koosolekule. Moodustasime kohapeal korra kaitseks ja elanikkonna julgustamiseks viis kaitseliidu tugirühma: Kõrgemäl, Nuia alevis, Lillis, Pollis ja Karksis. Kaitseliitlaste lahingulise väljaõppe organiseerimise võttis enda peale kõrgharidusega võimlemisõpetaja Leo Liiber. Otsustasime ka saata Eesti Muinsuskaitse Selti palvel Ida-Virumaale Eesti Kongressi valimise ajaks oma meeskonna, kes julgestaks valimisi selles venemeelses piirkonnas. Koosolek lõppes ülevas ja patriootlikus meeleolus.

Järgmine koosolek toimus 19. veebruaril 1990, kus võtsime vastu uusi liikmeid malevkonna koosseisu. Neid sai juba kokku 25 meest. Uute liikmetena võtsime vastu: Enn

Karksi Kihelkonna Kaitseliidu Maleva algatustoimikonna koosolek. Protokollis Pjotr Krjutškov. Koosoleku esinejat Ülo Seppat jälgivad Tiit Hromenkov ja Ants Kalam. Karksis 09.02.1990

sed, kes viisid läbi selle julge otsuse. Oma sõnavõtus ütles Ants Kalam: „Mehed, tegude aeg on tulnud. Mahtne mehed ütlesid: „Sülitame pihku ja hakkame peale!”, 9. veebruari taastamise algatamistoimikonna protokollis seisab, et koosolekut juhatas Ülo Seppa ja protokollis Pjotr Krjutškov, mis on ka näha artiklile lisatud fotolt, kus tähelepanelikult kuulavad minu kõnet Tiit Hromenkov ja malevkonna vanemaks valitud Ants Kalam. Koosoleku otsusega loeti kõik kohale tulnud, alates 9. veebruarist 1990, Karksi kihelkonna Kaitseliidu Malevkonna liikmeteks. Avaldan siinkohal kõigi nende meeste nimed: Ants Kalam, Pjotr Krjutškov, Vladimir Matikainen, Rein Seegel, Tiit Hromenkov, Leo Liiber, Antu Rohla, Raimond Vaher, Vaido Tamberg, Andres Rätsep, Jaak Välimäe, Kaupo Kuhlap, Jaak Põldma, Kalju Raba, Jaanus Palu, Jaan Kuningas, Richard Dobrus, Raimo Luik, Ülo Seppa.

Sellel koosolekul valisime ka oma delegaadid (Kalam, Raba, Vaher, Kuningas, Palu, Kuhlap ja Matikainen) oma esindajateks 17. veebruaril 1990 Raplas toimuvale Kaitseliidu taasloomise koosolekule. Moodustasime kohapeal korra kaitseks ja elanikkonna julgustamiseks viis kaitseliidu tugirühma: Kõrgemäl, Nuia alevis, Lillis, Pollis ja Karksis. Kaitseliitlaste lahingulise väljaõppe organiseerimise võttis enda peale kõrgharidusega võimlemisõpetaja Leo Liiber. Otsustasime ka saata Eesti Muinsuskaitse Selti palvel Ida-Virumaale Eesti Kongressi valimise ajaks oma meeskonna, kes julgestaks valimisi selles venemeelses piirkonnas. Koosolek lõppes ülevas ja patriootlikus meeleolus.

Järgmine koosolek toimus 19. veebruaril 1990, kus võtsime vastu uusi liikmeid malevkonna koosseisu. Neid sai juba kokku 25 meest. Uute liikmetena võtsime vastu: Enn

Nakkuse, Raivo Raudvee, Einart Kase, Argo Jõgi, Rain Seegeli ja Tarmo Harju.

21. veebruaril 1990 esitasime Nuia alevi ja Polli küla rahvasaadikute nõukogule avalduse äsjataastatud malevkonna registreerimiseks. Olime põnevil – kuidas suhtuvad nõukogude organid sellesse julgelt väljakutsuvasse sammu. Aga meie üllatuseks võeti avaldus lahkelt vastu ja nõukogud kinnitasid oma lojaalsust meie tegevusele ning registreerisid organisatsiooni kui vabatahtliku liikumise korra ja koda-niku julgeoleku kaitseks. See tegu avas meile ukse legaalseks tegevuseks Eesti Kongressi propageerimiseks ja kongressi delegaatide valimise toetamiseks. Meie tegevust sel perioodil ilmestab fakt, et nii väikese asustusega (rahva arvuga) piirkonnast valiti neli inimest Eesti Kongressi saadikuteks. Nii kõrget saadikute protsenti kongressile valitud delegaatidest ei olnud ka suurte linnade valijatel näidata.

9. veebruaril, täpselt 22 aastat pärast ko-ha peal Kaitseliidu taastamist, oma 79. aasta sünnipäeval kirjutades avaldust Sakala Malevale minu kustutamiseks Kaitseliidu ridadest, meenutasin neid kaugeid põnevaid aegu. Mõtlesin, et ka noorel pealekasvanud põlvkonnal oleks vaja teada, kuidas me – veteranid – rajasime praegust Eesti Vabariiki, mis kahjuks ei täida sugugi neid lootusi ja unistusi, mida tookord oma riigist hellitasime.

Olgu siin minu relvavendade nimede avaldamine neile minu soovaks käepigistuseks ja lugupidamise ning austuse avalduseks.

Ülo Seppa
Kaitseliidu veteran

Juhan Juhkamson 125

Räägitakse, et inimesel on oma saatus ning kõik sõltub sellest, missuguseid otsuseid sa pöördelisel hetkel langetad. Meie vallas on elanud inimesi, kes enda eluajal on väärtustanud heade ideede ja tööga oma kodukohta. Üheks selliseks meenutamist väärivaks inimeseks on Karksi mail elanud Juhan Juhkamson.

Juhan sündis 6. veebruaril 1887. aastal Holstres, kahelapselises peres. Ta oli kaheastane, kui isa suri, kuueaastaselt tuli tal ema abistamiseks hakata karjas käima. Koolis sai Juhan käia neli aastat. Juba varases lapseas meeldisid talle loomad, lilled, põõsad ja puud. Vahetevahel armastas ta lilli maalida. Pärast kooli lõpetamist läks Juhan Suislepa mõisniku juurde aia-tööliseks, hiljem töötas ta Viljandis ühe aedniku juures, kes soovitas teadmishimulisel noorukil Riiga õppima minna. 1901. aastal, 14-aastasena siirdus Juhan Riiga, riided ja asjad omatehtud kohvriskasas. Seal hakkas ta õpipoisiks Liivimaa kubernerile kuuluva mõisa aedniku juures. Kuna kärner oli sakslane, siis tuli noormehel saksa keel kiiremas korras selgeks õppida, läti ja vene keelt oskas ta vabalt rääkida. Pärast seitset aastat tööd õpipoisina usaldas mõisnik talle aia rendile ning 1908. aastast alustas Juhan tööd aednikuna.

Esimese maailmasõja ajal võeti Juhan Juhkamson sõjaväkke, kus ta sai haavata. 1915. aastal läksid nad koos lätlastest sõb-

raga Krimmi ja ostsid seal maatüki, eesmärgiga rajada aiand. Plaanid jäid katki, kuna 1917. aastal algas revolutsioon. Sõit tagasi Eestisse kestis üle kolme kuu.

1920. aastal võttis Juhan Polli mõisnikult maatüki rendile. Ta rajas Nuia puukooli, et koguda raha kasvuhoonete ehitamiseks ning soetas hobuse, et vedada enda poogitud istikuid Viljandi turule. 1923. aastal ostis Juhan äritegelaselt Hendrik Kõverikult krundi, kuhu ehitas maja, kasvuhooned ja veetorni. Kasvuhoonetes kasvas lilli (nelke, krüsanteeme, hortensiaid jt) ja viinamarju. Tema aiandusala-st tegevest hinnati mitmete diplomitega. 16. novembril 1948. aastal kogu tema vara natsionaliseeriti. Juhan sai tööd aednikuna Kase Linavabriku abimajandis, hiljem töötas kolhoosis. Kasvuhoonete parandamiseks raha ei antud, kõik lagunes ja aiand likvideeriti. Kõrge vanaduseni kasvas Juhan oma väikeses koduaias lilletaimi ja roose ning vahetevahel tegi ka mõned leinapärad. 1977. aastal, kaks nädalat enne oma 90. sünnipäeva, Juhan Juhkamson suri.

Karksi-Nuia haljastuses on tema kädetöödest järele jäänud jalaka leinavormid, üks neist tervitab Tartu maanteel mööduvaid inimesi. Erinevat liiki elupuid on kasvamas Jüri Tamtiku aias. Juhan Juhkamson korras-tas vabatahtlikult ka Karksi-Nuia keskval-jaku haljasala. Tema poja Ants Juhkamsoni peres jätkub huvi oma kätega tehtava töö ja

Juhan Juhkamson oma koduaias

aianduse vastu. Eriti minia Iidi-Alie Juhkamsonil on silma ja oskusi eelmise põlve traditsioone jätkata. Avaldame lugupidamist nendele inimestele panuse eest kodupaiga elu kujundamisel.

Leili Nael
Saida Lökk

KULTUURIKALENDER

KARKSI VALLA KULTUURIKESKUS

N 01.03		Vabaõhumuuseumi näitus sinises saalis. Näitus jääb avatuks kuni 31.03
E 05.03	17.00	Eevi Hulkko maalinäituse „Peegeldused” avamine II korruse fuajees. Näitus jääb avatuks kuni 31.03
K 07.03	17.30	Mälumäng
N 08.03	18.00	Naistepäevakontsert. Esineb Kuninglik Kvintett. Pilet eelmüügist kuni 6. märtsini 3 €, hiljem 5 €
R 09.03	17.00	Klubi Höbeniit ja Karksi Haridusseltsi õhtu. Küläs ansambel Vannamoodu Võrumaalt
P 11.03	12.00	Jüri Henno loeng: „Luuletaja ja filosoof Juhan Liiv”
E 12.03	18.00	Peterburi tsirkus. Pilet täiskasvanutele 3 €, lapsele 2 €, perepilet (2+1 või 1+2) 5 €
T 13.03	15.00–18.00	Fotograaf Jaan Pääsuke teeb passi- ja ilupilte
N 15.03	11.00	Vabariiklik erivajadustega laste laulukonkurss
R 16.03	18.00	Emakeelepäevale pühendatud luuleõhtu. Esinevad Seasaare Näitemängu Seltsi liikmed etendusega „Meie pildid teie kõrvadele” ja Karksi valla luuletajad
L 17.03	15.30	„Vabaõhumuuseum tuleb külla”
T 20.03	18.00	Terapeut Ervin Hurt peab loengu „Sinu imeline tee tervenemiseks”. Pilet 3 €
R 23.03	20.00	Kevadpidu Toomas Anniga. Pilet eelmüügist 6 €, samal õhtul 8 €
T 27.03	18.00	Noorteteater „O” etendab Mikk Kase näidendit „Saatan kannab roosat”
L 31.03	14.00	Viljandimaa vokaalansambli teatav

KARKSI-NUIA NOORTEKESKUS

N 01.03	18.30	Lauatennise ja koroona osavõistlus
N 08.03	17.30	Piljarditurniir
R 09.03	19.00–22.30	Noorteka klubiõhtu: Tüdrukute Pidul, esineb ansambel HAJAMEELSED KUNZNIKUD
N 15.03	18.30	Lauatennise ja koroona osavõistlus
R 16.03	17.00	Filmiõhtu
19.03–21.03		Foorumteatri laager
T 20.03	12.00	Kevade alguse matk
K 21.03	15.00	Lauajalgballi turniir
K 21.03	17.30	Foorumteatri etendus (koolivägivalla teemal)
N 22.03	13.00	Lauamängude võistlus
N 22.03	17.30	Piljarditurniir
R 23.03	19.00	Koolivaheaja Disco, DJ Karmo ja Rainer
N 29.03	18.30	Lauatennise ja koroona osavõistlus
30.03–31.03		18.00 IT ÖÖ, üle-eestiline noorte ideede genereerimise mäng, mida juhendatakse Karksi-Nuia Noortekeskusest. Ideid genereeritakse teemal „Kool on IT”

SUDISTE KÜLAMAJA

N 08.03	18.00	Tähistame naistepäeva
K 14.03	17.00	Väljasõit teater Ugala etendusele „Inetu”
R 16.03	15.00	Seemnete müük

KARKSI KÜLAMAJA

K 07.03	11.00	Ennelõuna „Elagu naised!”
T 20.03	11.00	Tere kevad!

LILLI KÜLAMAJA

E 12.03	12.30	Lilleseemnete ja mulla müük. Uusi seemneid tutvustab Leili Nael
K 14.03	12.00	Kaunis emakeel eesti luules
E 19.03	13.00	Perenaiste klubi. Teema: „Tervislikud kevadised toidud”
N 22.03	12.00	Laste koolivaheaja üritus

KARKSI-NUIA LASTEAE

12.03–16.03		Emakeele- ja teatrinädal
N 15.03	11.00	Mõmmide ja Oravate rühma osalemine Mulgimaa laste folklooripäeval Paistu koolis
N 29.03	10.00	Rahvamuusikapäev

KARKSI-NUIA RAAMATUKOGU

R 09.03	13.00	Raamatukogutund 7. klassile
T 20.03	11.00	Laste tegelustuba: meisterdame lillekalendri
K 21.03	11.00	Viktoriin Aino Perviku loomingust
N 22.03	11.00	Tüdrukute klubi :õpime lauda katma

NÄITUSED

01.03–30.03		Kirjanduslik ärritaja. Peeter Sauter 50
11.03		Juhan Liiv. Üle aegade kestev looming
01.03–21.03		Vampiiriide salajane elu
22.03–14.04		Laua ilu

Armastusega Mehikost

Põhjamaiselt tuisusel veebruariõhtul on tore istuda ülisoojas raamatukogus ja kuulata muljeid maast, kus elu kulgeb pidevalt palju kõrgemas – kuni 40 kraadises – kuumuses. Keili Jaaksoo, kel seljataga poolteist aastat Mehikose elamise kogemust, jagas siinsetele huvilistele oma muljeid.

Reis vahetusüliõpilasena esmalt Hispaaniasse ja sealtkaudu Mehikosse, töö sealse väikelinna lasteaias, huviretked selle põneva riigi erinevatesse paikadesse – kõigest sellest saime põgusa ülevaate. Kuna maast, mille ajalugu on nii värvikas, et sellest on kirjutatud sadu raamatuid, pole kuidagi võimalik paari tunniga täit ülevaadet anda, oli Keili koostanud valiku oma paljudest sealmail tehtud ülevõtetest. Nii ilmusidki meie ette pildid asteekide pühadest allikatest (kuhu olevat muiste ka inimesi Vihmajumalale ohverdatud), kuulsast Chichen Itza püramiidist, Tulumis kindluslinnakust, seinamaalingutest Yucatani poolsaarel, samuti 200 meetri sügavusest august, mida hüütakse Pääsukeste sügavikuks, asteekide spordiväljakust ja paljust muust. Ikka ja jälle oli kurb kuulda, et kunagisest uhkest tsivilisatsioonist, mis tekkis 2000 aastat enne Kristust, ja selle rikkast rahvast, on praeguseks järele vaid riismed. Enamiku rahvastikust moodustavad vallutajate (hispaanlaste) järeltulijad, indiaanlased on vähemuses ja reeglina kuuluvad nad elanikkonna vaesemasse kihti.

Mehhiko elatustasemest rääkides mainis Keili, et seal torkavad silma teravad äärmused: on üliirikkad ja ülivaesed. Keskklass peaaegu puudub. Oli huvitav kuulda, et maailma üks jõukamaid inimesi – ärimees ja filantroop Carlos Slim – on

Sombreero passib hästi ka Mulgimaa neuu Keili Jaaksoo pähe

liibanoni päritolu mehhiklane. Katoliikliku maana on usu mõjud tugevad. Nii näiteks on traditsioonilises peres ema kodune, bielludes on kiriklik laulatus tava-pärane, pereliikme surma puhul peetakse mitu missat, millest peavad osa võtma ka kõige kaugemad sugulased. Siiski hakkavad noorte, eriti linnanoorde seas need vanad mudelid vaikselt kõluma.

Kuulajad olid agarad küsimusi esitama. Taheti kuulda sealsete toitumise, eluviiside, haridussüsteemi, arstiabi jm kohta. Pike-malt räägiti toitudest. Keili tõdes naerdes, et algul ei suutnud ta kuidagi harjuda ubade ja maisiga, mis sealse köögi peamised koostisosad, Eestis tagasi olles oli aga raske (taas)kohaneda eesti köögiga. Tortillad, takod, paella (riis mereandidega), tsillikastmed – need ja teised eksootilised road said Keilile poolteise aasta jooksul päris omaseks. Samuti ka hispaania keel, millega ta nüüd kenasti hakkama saab.

Ütleme siis meiega esinejale hispaaniakeelse tänusõna ja astume taas Eestimaa lumetuisusesse õhe. GRACIAS!

Riina Kivaste

Edu saatis noori sportlasi nii suusarajal kui ka palliplatsil

15. veebruaril toimusid Viljandimaal Holstre-Pollis koolidevahelised võistlused suusataimises. Osales 14 õppeasutust. On rõõmustav, et juba neljandat aastat järjest suutsid August Kitzbergi nimelise Gümnaasiumi õpilased kaitsta esikohta üldarvestuses.

Kümne parema hulka tulid rajal järgmised õpilased: Sten Sõmmer 1. koht, Sten Küper 2. koht, Katre Vokk ja Raido Vaan 3. koht, Birgit Hromenkov 4. koht, Berit Hromenkov 5. koht, Rasmus Kada ja Villem Kütt 6. koht, Magnus Kase, Gedly Tugi, Kärt Leppik ja Reet Kampus 7. koht, Gerlin Tammoja ja Janno Ligur 8. koht, Innar Vilumest 9. koht, Merili Rohulaid ja Karmo Kadaja 10. koht.

Järjepidev ja tubli töö kehalise kasvatusetundides on andnud häid tulemusi ning tublisid suusatajaid tuleb iga aastaga juurde.

Aitäh söakatele sportlastele, kes kooli au kaitsesid. Samuti suur tänu määrdeimeistritele suuskade ettevalmistamise eest!

Samal nädalal oli meie kooli sportlastel põhjust rõõmustada veel teisegi ala saavutuste üle. 17. veebruar toimusid Viljandi maakonna meistrivõistlused korvpallis 6.–9. klassi poistele. Pingelistest matsidest väljusid esikoha võitjatena August Kitzbergi nimelise Gümnaasiumi õpilased. Alagrupis võideti kahe punktiga Suure-Jaani Gümnaasiumit ning ühe punktiga Paala-

Foto: Jaak Israel

Võidukas korvpallivõistkond

linna Gümnaasiumit. Poolfinaalis alistas meie kooli meeskond ülekaalukalt C.R. Jakobsoni Gümnaasiumi, kindlustades selle võiduga pääsu finaali. Lõppmängus tuli platsil taas vastamisi olla teise poolfinaali võitja Suure-Jaaniga.

Kui alagrupis oli mäng tasavägisem, siis finaalis pälvisime võidu ülekaalukama seisuga 27:18. Poisid näitasid üles erakordset tahtekindlust, mis koos meie võistkonna hea füüsilise ettevalmistusega saidki otsustavaks. Võidukasse meeskonda kuulusid Janno Ligur, Tauri Hussar, Innar Vilumets, Kert Siirus, Erko Küper, Miku Mäesalu ja Remi Raheste.

Kalli Laprik Jaak Israel
kehalise kasvatusesõpetaja direktor

Võrkpallineid olid heas hoos

26. jaanuaril toimusid Suure-Jaanis Viljandimaa kooliliga võrkpallivõistlused 7.–9. klasside tütarlastele. Mängud olid väga tasavägised ja võitluslikud. August Kitzbergi nimelise Gümnaasiumi tüdrukud saavutasid teise koha. Sellega tagasid nad edasipääsu Eesti Koolispori Liidu kooliliga finaalturniirile kaheksa parema kooli hulka, mis toimub 17. märtsil Viljandis. Võistkonnas mängisid: Kerli Jaago, Agnes Lina, Kertu Märtson, Mari-liis Rood, Greete Küper, Anna-Liisa Maiste, Mirell Veidenberg, Marelle Sillaste.

Külas Kääriku talus

29. jaanuaril oli August Kitzbergi tubamuseumi rahval rõõmus külaskäik tõlki ja Valda Raua koju tema 92. sünnipäevale. Sünnipäevalaps võttis külalisi vastu kaunis rüüs – punase nõõrtikandiga kaunistatud mustas jakis. Tikkimise jaoks teeb Valda näpunõõri ka teistele tütre Anu Raua kavandite järgi valmistatud vaipadele. Valda Raud üllatas külalisi terase mõtlemise ja väga hea mäluga. Tõlkimine on olnud talle mitte ainult töö, vaid eriline nauding. Esmalt pöördub ta Jumala ehk kõrgemate vägede poole tänuks ja austuseks. Tänu aastasele folklooriõpingule Tartu Ülikoolis oskab Valda leida rütmi ja riimi luuletusele, et see hakkaks helisema eesti keeles kaunilt ja arusaadavalt. Kõik me oleme tuttavad keldi palvetega, kuis Jumal hoiab Sind ja mind oma peopesa kumeruses. Raamatu „Keldi palved” tõlkis Valda Raud.

Huvitav oli teada saada, et samal ajal August Kitzbergiga töötas Abja mõisas sepana kirjanik Mart Raua vana-isa. Eesti põlevkivitööstuse rajaja, insener Eibert Raud, oli Anu Raua onu. Väibakunstnik Anu Raud näitas koos oma venna Annusega uusi vaipu, mis olid välja valitud näitusele Rakvere galeriisse. Anul ilmus 2011. aastal uus „Juturaamat”. Ema sõnul on nendes lugudes Anu tabanud väga täpselt nüansse ja tundeid oma lapsepõlvest ja mälestustest isast. Valda Raud meenutas aegu, kui ta sai käia Kitzbergi radadel ja muuseumis, Polli kunstkärneri Leonhard Rummi kuulsas lilleaias, jalutada Polli teadlaste Helju Sarapuuaga (tänavu saab 80-aastaseks) ning Arthur ja

Valda Raud Anu ja Annus Raua ning vaipadega

Foto: Ülle Pork

Evi Jaamaga pargis ning katseaedades. Tore oli kuulda, et Valda Raua meelisõun on „Tiina”. Kui ta õösel üles ärkab, võtab tükikesed seda õuna ja jälle tuleb magus uni. Proua Valda Raud soovis Karksi valla inimestele rõõmsat meelt ja head vastupidamist elus ja töödes.

Asta Jaaksoo
Kitzbergi tubamuseumi perenaine

Kell 15.30 alustavad päeva mängud lastele. Vabaõhumuseumi Kuie koolimaja kenade koolipreilide juhatusel saab proovida endisaegsete talulaste laulu- ja osavusmänge.

Kell 16.00 kõneleb Mulgimaa taluarhitektuurist Eesti Vabaõhumuseumi teadusdirektor Heiki Pärdi. Tema eriliseks huviobjektiks on olnud suurtalude häärberid, mida ta on põhjalikult uurinud ning millest on välja antud kolm raamatut „Eesti taluhäärberid 1–3”. Ühete häärberite kõrval saavad rikkalikult piltidega illustreeritud ettekandes tutvustatud ka muud põnevad Mulgimaa hooned ja nende lood, sealhulgas ka siinmail väheesinevad rehemaad.

Ettekannet toetab ja täiendab fotonäitus „Olid ajad, olid majad... Mulgimaa peegeldusi vabaõhumuseumi välitöödelt 1960. aastatel”. Kultuurikeskuse sinises saalis saab näha ülesvõtteid ajast, mil muuseumi töötajad Mulgimaal muuseumisse üleviimiseks sobilikke hooned otsisid. Praeguseks vaatab neilt piltidelt vastu juba mõneti kadunud maailm, seda suurem võiks olla kohaliku vaataja avastamisrõõm. Näitusega saab kultuurikeskuses tutvuda 1.–31. märtsini, 17. märtsil jagab lisaselgitusi Heiki Pärdi.

Kell 17.00 algab Vabaõhumuseumi segakoori kontsert.

Maret Tamjärv

Oravate rühma lapsed politseis

Foto: Ülle Mets

Eluks vajalik lasteaialastele

Igale inimesele on kõige kallim temaervis. Novembris toimus lasteaia esmaabikoolitus täiskasvanutele ja sealt tekkis mõte korraldada samalaadne üritus vanema rühma lastele. Leppisime kokku Merit Laanega Eesti Punasest Ristist, et ta külastab meid 7. veebruaril. Õpetus käis praktilises tegevuse kaudu. Lapsed said teada, kuidas käituda ninaverejooksu, külmetuse, põletuse ja kukkumise korral. Üksteisele asetati plaastreid, tehti sidemeid kättele ja jalgadele. Selline ühiselt tegutsemine pakkus palju põnevust, kuid samas andis ka teadmisi ja oskusi. Lõpuks sai iga laps mälestuseks brošüüri, et vajadusel uurida, mida ja kuidas õnnetuse korral tegema peab.

Teine tore ettevõtmine oli õppekäik politseisse, kus meid võttis vastu vanemkomissar Taimo Tugi. Koos tuletati meelde kõik liiklemiseks vajalik. Lapsed said tutvuda politsei varustusega, mis peab olema seljas, kui minnakse suuremale rahvarahutusele. Ise mängisime enda kilbiga kaitsmist. Ega see nii lihtne polegi, kui sind rünnatakse hulgakesi. Palju elevust tekitas politseiauto ja selle sireen. Lõpetuseks kstitati lapsi lövi Leo kommidega.

Suur aitäh Oravate rühma nimel nii Merit Laanele kui ka Taimo Tugile toredate elamuste eest!

Malle Leppik ja Malle Aasa
Oravate rühma õpetajad

Õnnitleme sünnipäeva puhul

4. märts	Aleksander Lemetti
5. märts	Lidia Peskova
5. märts	Sofia Ruusväli
7. märts	Viktor Anijärv
8. märts	Helgi Mikk
12. märts	Ilona Kukk
14. märts	Arkadi Kuusksalu
14. märts	Malle Kull
15. märts	Silvi-Laili Simm
15. märts	Vienar Vatiska
16. märts	Aino Kaelas
18. märts	Valli-Leina Sala
18. märts	Miralda Janita Alla
20. märts	Vaike Jaeski
21. märts	Albert Torim
24. märts	Esther Kotšergan
26. märts	Helen Veckverth
27. märts	Uno Metsar
28. märts	Vilma Potari
28. märts	Helgi Kandla
29. märts	Vilve Mirka
30. märts	Erme Teska
31. märts	Andres Sander
31. märts	Hilda Štšerbakova

Karksi-Nuia	70
Karksi	80
Äriküla	89
Tuhalaane	75
Karksi-Nuia	75
Karksi	87
Karksi-Nuia	80
Karksi-Nuia	75
Karksi-Nuia	75
Äriküla	75
Oti	87
Karksi	88
Polli	91
Pärsi	65
Karksi	89
Pärsi	70
Leeli	93
Sudiste	88
Ainja	93
Karksi-Nuia	70
Karksi-Nuia	75
Karksi-Nuia	85
Karksi-Nuia	70
Sudiste	70

Õnnitleme väikesi vallakodanikke ja nende vanemaid

14. veebruaril sündis Daire Gorjatško ja Kert Variku perre tütar Hanna-Loore

Luuleõhtu kultuurikeskuses

Emakeelepäeva hakati Eestis tähistama 1996. aastal luuletaja Kristjan Jaak Petersoni sünniaastapäeval, kolm aastat hiljem kuulutati see riiklikuks tähtpäevaks. Sel päeval toimuvad teemakohased üritused kogu Eestis, eelkõige koolides ja kultuuriasutustes.

Karksi Valla Kultuurikeskus korraldab 16. märtsil emakeelepäevale pühendatud luuleõhtu. Kaunist emakeelt saab nautida Seasaare Näitemängu Seltsi liikmete etendatud luulekavas „Meie pildid teie kõrvadele”. Ajalehes Sakala kirjutati: „Esinejate sõnul sündis luulekava nii, et igaüks pidi valima kaks eesti poeedi luuletust. Ühe varasemast ajast, teise viimasel kahekümnel aastal ilmunute seast. Otsida tuli värsid, mis nende ettekandja meelest midagi olulist ütlevad ja hinge lähevad. Kokkuvõttes tahetakse selle etendusega anda läbilõige eesti inimesest praegusel ajal. Luuletused sidus omavahel tervikuks noor lavastaja Siim Maaten kultuuriakadeemiast. Eten-duse valmimisel hoiab silma peal seltsi kunstiline juht Margus Vaher”

Õhtu teises osas loevad enda kirjutatud loomingut Karksi valla luuletajad. Kohale on lubanud tulla ja oma luuletustega publikut rõõmustada Anneli Anijärv, Jüri Tamtik jt. Meie valla tuntud helilooja Vello Ainsalu kannab ette enda loodud ja viisistatud luulet. Julgustaksin „Karksi vald 20” sündmuste raames korraldatud luuleõhtule tulema ja avalikustama saht-lisse kirjutatud luuleridu. Oodatud on rohkearvuline publik.

Kai Kannistu

Täname kõiki suusapäeval osalejaid!

Aitäh hoolekogu liikmetele ja Andi Sõmmerile!

PENSIONÄRIDE JUTUTUBA

on 13. märtsil algusega kell 11.00
Tartu mnt 22 noortekeskuse
hoone eakate toas.

KARKSI VALLA INFOLEHT. Karksi-Nuia Postkontor, 69102.
Toimetus: Mare Torim (toimetaja, tel 435 5526, e-post mare.torim@karksi.ee, Heiki Arro, Inge Dobrus, Helve Joon, Erika Krjutškova, Olav Renno ja Katrin Johanson

Mälestame jäädavalt lahkunuid ja avaldame kaastunnet omastele

AIME TALBACH
25.01.1932–27.01.2012
Metsaküla

SALME SIKK
18.03.1935–01.02.2012
Tuhalaane

ALEKSANDER TEDER
15.11.1927–04.02.2012
Polli

DZINTRA RULL
30.01.1955–04.02.2012
Oti

HEINAR TEEARU
31.12.1937–11.02.2012
Äriküla

MATI ROHULAI
31.01.1963–13.02.2012
Karksi-Nuia

MARIA UIBO
27.01.1917–17.02.2012
Polli